

[Hans Kjær.]

immervæk mange penge, men helt overraskende kan situationen jo ikke være, hvis man da ellers har læst svarene på sine egne stillede spørgsmål trekvart år tilbage i tiden. Den foregivne overraskelse skal vel også blot dække over, at socialdemokratiet nu kommer med dette, synes jeg, farlige og meget vidtgående forslag, som jo dækker over noget helt andet end de synspunkter, man hævdede i den nylige valgkamp.

Når forslaget i sine virkninger er så uoverskueligt og vi af den grund også må advare så kraftigt imod det, skyldes det ikke mindst, at dets negative sider er sikre og kommer hurtigt, medens de påståede positive sider er tvivlsomme og i høj grad fortoner sig mere ud i fremtiden. Vi har jo fået bekræftet under udvalgsarbejdet, at omkostningsniveauet vil blive påvirket ikke blot af den beklagelige faktor, jeg ved første behandling pegede på, at investeringsvarerne er direkte belastet og derigennem naturligvis skaber en varig fordyrelse for produktionen i det omfang, man vil følge med i sit produktionsapparat, men vi har jo også fået påvist, at der bliver tale om pristalsforhøjelser. Det er i et svar til udvalget oplyst, at man i hvert fald regner med, at det bliver den direkte anledning til en pristalsportion til juli næste år, men jeg tror ikke, man kan afvise, at man også over for den pristalssituation, der er aktuel til januar, kan opleve, at dette forslag kan blive det skub, der udløser en pristalsportion allerede på det tidspunkt.

Sådanne omkostningsforhøjelser og besværligheder vil ramme nogle virksomheder meget hårdt, og den almindelige forhøjelse af omkostningsniveauet vil komme til at virke særlig hårdt til næste år, hvor man i EF er optaget af at forsøge at begrænse prisstigningerne med en målsætning, så de ikke får en stigningstakt på mere end ca. 3 pct. Det er sådan omtrentlig, hvad vi nu gennem den lov, som skal gennemføres her i aften, lægger oven på de andre omkostningstigninger, vi vil have i vort samfund.

Hertil kommer jo den problematik, som har optaget deputationerne så stærkt, og som finansministeren ved fremsættelsen selv pegede på, at reglerne inden for EFTA umuliggør en tilbagebetaling af afgifter for den eksport, som sker til EFTA-landene. Så

disse virksomheder rammes helt urimelig hårdt og for mange med risiko for lukning som følge.

Jeg savner svar på et spørgsmål, som blev nævnt i udvalgsarbejdet; jeg tror såmænd ikke, det blev formuleret, men jeg vil gerne bede finansministeren eller en anden af de mange økonomiske ministre, regeringen disponerer over ved den slags lejligheder, om at belyse den særlige problematik, der opstår i forhold til de kompensationskøb i samhandelen med Sverige, der er direkte foranlediget af regeringsaftaler.

Det er også nødvendigt for mig at sige et par ord om beskæftigelsessituationen. De opbremsende virkninger af loven melder sig, som jeg sagde før, hurtigt og med fuld sikkerhed. Dermed pådrager regeringen sig det fulde ansvar for udviklingen i beskæftigelsessituationen i vinter, og beskæftigelsen og de prognoser, der er stillet for fremtiden, tegner jo ikke så mørkt et billede, især ikke når vi sammenligner med den udvikling, vi kender i Sverige.

Det er den kortsigtede virkning. Men også på længere sigt kan en række virksomheder få det meget vanskeligt. Det kan vel ikke undgås, at adskillige af dem vil gå ned og hjem som følge af dette. Jeg ved nok, at man siger, beskyttelsen skal opmuntre til nye investeringer, til ny produktion, men det forekommer mig at være teori. Det er jo begrænset, hvad man kan sætte i gang, når nedtrapningen begynder at melde sig så hurtigt. Når hr. Orla Møller selv var inde på de virkninger, der kunne være positive ved den hurtige nedtrapning, må jeg da også pege på, at så kan man i hvert tilfælde ikke tillægge det nogen særlig igangsættende betydning, at der heri rummes en sådan beskyttelse.

Jeg synes også, jeg må pege på, at de alvorlige virkninger, som erhvervslivet bliver ramt af ved denne lovgivning, i sig selv fører til forvridninger af forskellig art, men også indebærer den forvridning, at modstandskraften jo ikke er lige stor. Der kan være virksomheder, der er mere konsoliderede og kan komme igennem, men for mange og især mange mindre virksomheder vil vanskelighederne blive overordentlig store, og der vil blive fremkaldt nye tragedier. Det er jo ikke så enkelt, at man kan indrette sig på, at det kun varer 18 måneder;